

Luonto- ja ympäristötutkimus Envibio Oy

LAUSUNTO

16.8.2025

Salon kaupunki

SALON VANHAN KAUPUNGINTALON KORTTELIN LUONTOARVOT

Salon kaupunki tilasi Luonto- ja ympäristötutkimus Envibio Oy:ltä lausunnon Salon vanhan kaupungintalon korttelin luontoarvoista. Korttelia rajaavat Raatihuoneenkatu, Tehdaskatu ja Vähäsillankatu (liitekartat 1-2).

Tein 14.8.2025 aineistopyynnön Suomen Lajitietokeskukselle korttelista ja sen lähiympäristöstä. Saadussa aineistossa oli havaintoja muutamista elinvoimaisiksi arvioituista sienistä sekä yhdestä sienilajista, jonka uhanalaisuutta ei ole arvioitu. Viimeksi mainittu laji on vielä vailla suomenkielistä nimeä oleva risakas *Inocybe bellidiana*, jonka Jukka Vauras ja Tapio Kekki löysivät 5.10.2023 puistonurmikolta korttelin eteläosasta. (kartta 1). Sienen mainitaan kasvaneen koivun lähellä, ja havaintopaikka on ilmoitettu 10 metrin tarkkuudella. Lajista on Suomen Lajitietokeskuksen aineistoissa vain 5 havaintoa koko Suomesta. Näistä neljä on risakkaisiin syvästi perehtyneen Jukka Vauraksen tekemiä ja viideskin hänen määrittämänsä. Kaikki kasvupaikat ovat nurmikoita. Laji kuvattiin tieteelle uutena vasta vuonna 2021, ja se on niin huonosti tunnettu, ettei lajin uhanalaisuutta ole toistaiseksi kyetty arvioimaan. Toinen kiinnostava sienihavainto koskee jättikuukusta, joka löydettiin korttelin pohjoisosasta Mariankadun läheltä vuonna 2021.

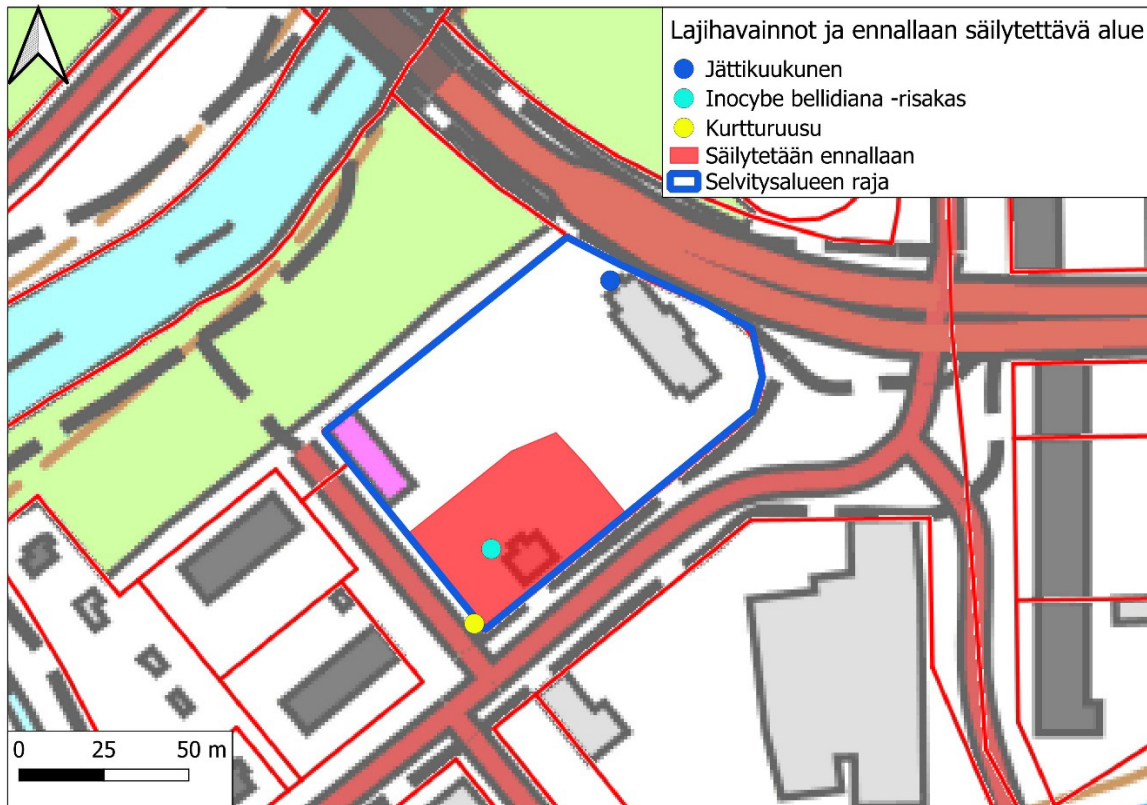
Tein alueelle kolme maastokäyntiä. Ensimmäinen maastokäynti oli 26.5.2025, ja tuolloin keskityttiin erityisesti kevätkasvien ja lintujen havainnointiin. Toinen maastokäynti oli 13.8.2025, jolloin tarkasteltiin kasvillisuutta sekä jalopuilla kasvavia epifyttisammalia. Viimeinen maastokäynti tehtiin 13.8.2025 heti vuorokauden vaihduttua, jolloin korttelin alueella kierreltiin noin 15 minuutin ajan lepakoita detektorilla kuunnelleen. Sää oli tuona yönä tarkoitukseen hyvin sopiva (lämpötila +9 °C, tuuli 1 m/s, pilvisuus 0/8).

Kortteli on kokonaisuudessaan huolellisesti hoidettua puistoa, ja korttelin keskellä sijaitsee laaja asvaltoitu pysäköintialue (kuvat 1-3). Puistossa kasvaa mm. koivuja, omenapuita, vaahteroita, saarnia, syreenipensaita ja isotuomipihlajia. Korttelin eteläisimmässä kärjessä Vähäsillankadun ja Tehdaskadun reunalla on pääasiassa siperianhernepensaista koostuva hoitamatta jäänyt pensasaita, jossa kasvaa yksi kurturuusu (kartta 1). Korttelin eteläkärjessä sijaitsee pieni hoitamaton alue, jossa on istutettuja koristepuita ja pensaita. Muuten aluskasvillisuus on kasvillisuuden peittämällä alueilla huolellisesti hoidettua nurmikkoa. Kasvistossa ei havaittu huomionarvoisia luonnonkasveja tai vanhan kulttuurin

seuralaislajeja. Jalopuilla todettiin kasvavan mm. kujasammalta, tikanhiippasammalta, tammihiippasammalta, pikkuhiippasammalta ja haapahiippasammalta. Kaikki ovat yleisiä Salon seudulla. Havaittuja lintulajeja ovat tikli, räkättirastas ja västäräkki, joista viime mainittu on arvioitu silmälläpidettäväksi. Västäräkki on edelleen tavallinen puutarhojen ja pihojen laji. Alueella sijaitsee kolme hyväkuntoista, aktiivikäytössä olevaa rakennusta. Niiden ullakkotilat voivat sopia lepakoiden päiväpiilopaikoiksi tai lisääntymisyhdyskuntien paikoiksi, mutta tätä ei tutkittu. Detektorilla ei havaittu yhtään lepakkoa, kun alueella kierreltiin noin 15 minuutin ajan. Puistossa voi kuitenkin ajoittain ruokailla pohjanlepakoita, jotka voivat saalistaa myös puutarhoissa ja puistoissa kaupunkien keskustoissakin. Korttelista länteen sijaitseva puisto sopii niille kuitenkin paremmin, sillä lepakot suosivat puustoisia alueita ja niiden reunoja ja välttelevät isompia aukioita. Lisäksi joen läheisyys parantaa ympäristön laatua lepakoiden kannalta. Korttelissa ei kasva liito-oravan elinympäristöksi sopivaa riittävän tiheää puustoa.

Korttelin eteläisin osa (liitekartat 1-2) suositellaan säilytettäväksi nykyisen kaltaisena. Näin voidaan turvata alueelta löydetyn todennäköisesti harvinaisen risakaslajin kasvuolosuhteiden säilymistä. Kurturuusu olisi haitallisena vieraslajina syytä poistaa. Jos alueella sijaitsevia rakennuksia aiotaan laajemmin remontoida, suositellaan tarkistettavaksi, käyttävätkö lepakot rakennuksia.

FM (biologi) Turkka Korvenpää
Luonto- ja ympäristötutkimus Envibio Oy

Liitekartta 1. Lajihavainnot ja ennallaan säilytettäväksi suositeltu alue. Pohjakartan © Maanmittauslaitos 08/2025.

Liitekartta 2. Ennallaan säilytettäväksi suositeltu alue ilmakuvalla. Ilmakuvan © Maanmittauslaitos 08/2025.

Kuvat 1-2. Valokuvia korttelista.

Kuva 3. Valokuva korttelista.